

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 878/2014-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatý návrh [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Margitou Budzíkovej, Advokátska kancelária, Námestie sv. Egídia 95, Poprad, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/14/14-K zo 17. septembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sp. zn. VP/14/14-K zo 17. septembra 2014 **z r u š u j e .**

2. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií je **p o v i n n ý** uhradiť [REDAKOVANÉ] prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky trovy konania v sume 432,30 € (slovom štyristotridsaťdva eur a tridsať centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Margity Budzíkovej, Advokátska kancelária, Námestie sv. Egídia 95, Poprad, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Zvyšnej časti návrhu [REDAKOVANÉ] **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 30. októbra 2014 doručený návrh [REDACTED] (ďalej len „navrhovateľ“) na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) sp. zn. VP/14/14-K zo 17. septembra 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“). Podľa zistenia ústavného súdu bolo napadnuté rozhodnutie výboru navrhovateľovi doručené 10. októbra 2014. Ústavný súd prijal uznesením č. k. II. ÚS 878/2014-8 z 11. decembra 2014 návrh na ďalšie konanie.

2. Z návrhu vyplýva, že navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi vo funkcii predsedu predstavenstva Poľnonákup TATRY, a. s., Kežmarok, bola rozhodnutím výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) z dôvodu porušenia čl. 5 ods. 2 ústavného zákona, keďže navrhovateľ vykonával funkciu nezlučiteľnú s verejnou funkciou (funkciu konateľa obchodnej spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o.) po uplynutí 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie. Ďalej z návrhu vyplýva, že navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi vo funkcii predsedu predstavenstva Poľnonákup TATRY, a. s., Kežmarok, bola rozhodnutím výboru sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 a opravným rozhodnutím výboru sp. zn. VP/62/13-K/E z 9. októbra 2013 uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona z dôvodu porušenia čl. 5 ods. 2 ústavného zákona, keďže navrhovateľ vykonával počas výkonu verejnej funkcie v roku 2012 funkciu konateľa obchodnej spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o. (navrhovateľ bol do verejnej funkcie ustanovený 28. júna 2012 a funkcie konateľa v obchodnej spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., sa vzdal 1. mája 2013).

3. Dňa 17. októbra 2013 a 22. októbra 2013 bol ústavnému súdu doručený návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia výboru sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 a preskúmanie opravného rozhodnutia výboru sp. zn. VP/62/13-K/E z 9. októbra 2013.

Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 185/2014 z 13. novembra 2014 zrušil rozhodnutie výboru sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 a opravné rozhodnutie výboru sp. zn. VP/62/13-K/E z 9. októbra 2013.

4. Dňa 17. septembra 2014 bola navrhovateľovi napadnutým rozhodnutím výboru opätovne uložená pokuta podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona vo výške 10 200 eur z dôvodu, že navrhovateľ ako bývalý predseda predstavenstva Poľnonákup TATRY, a. s., Kežmarok, tým, že v roku 2013 vykonával zároveň funkciu konateľa obchodnej spoločnosti FVE Ipeľka, a. s. (do 1. mája 2013), porušil čl. 5 ods. 2 ústavného zákona.

5. Navrhovateľ považuje napadnuté rozhodnutie výboru za nezákonné z dôvodu jeho duplicity, resp. ide v poradí už o tretie rozhodnutie o uložení pokuty v tej istej veci. Podľa názoru navrhovateľa napadnuté rozhodnutie konštatuje, že navrhovateľ svojím konaním porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona v tej istej veci. Podľa navrhovateľa napadnuté rozhodnutie výboru vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhovateľ namieta, že za jedno skutkovo rovnaké konanie mu výbor uložil pokutu trikrát, prvýkrát rozhodnutím sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 za to, že po uplynutí 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie vykonával funkciu konateľa obchodnej spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., ktorej výkon je nezlučiteľný podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona s výkonom verejnej funkcie, druhýkrát rozhodnutím sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 a opravným rozhodnutím sp. zn. VP/62/13-K/E z 9. októbra 2013 z dôvodu, že vykonával počas výkonu verejnej funkcie v roku 2012 funkciu konateľa obchodnej spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., ktorej výkon je nezlučiteľný podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona s výkonom verejnej funkcie, a napokon tretíkrát napadnutým rozhodnutím z dôvodu, že vykonával počas výkonu verejnej funkcie v roku 2013 funkciu konateľa obchodnej spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., ktorej výkon je nezlučiteľný podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona s výkonom verejnej funkcie. Podľa navrhovateľa ústavný zákon v takomto prípade umožňuje uložiť iba jednu (jednorazovú) sankciu, a to za celé obdobie výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, keďže ústavný zákon nedefinuje periodicitu, a preto je neústavné, aby výbor svojvoľne určoval časové úseky porušenia ústavného zákona

(jednotlivé roky), za čo následne ukladá opakovane pokuty (za každý rok samostatne). Takýto výklad a aplikáciu ústavného zákona považuje navrhovateľ za šikanózne a popierajúce jeho základné práva a slobody.

6. Podľa navrhovateľa z hľadiska vecného i skutkového išlo o to isté porušenie ústavného zákona a ústavný zákon nerozlišuje vecné a časové hľadisko porušenia čl. 5 ods. 2 ústavného zákona takým spôsobom, že je potrebné navrhovateľa sankcionovať jednotlivo za to, že po uplynutí 30 dní od ustanovenia do verejnej funkcie neskončil funkciu, ktorej výkon je v rozpore s čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona, a zvlášť za to, že funkciu nezlučiteľnú s čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona vykonával aj v období výkonu verejnej funkcie v roku 2012 a 2013. Podľa navrhovateľa ide vždy len o jedno porušenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona, za ktoré je možné uložiť len jednu finančnú pokutu. Výbor podľa navrhovateľa postupoval nad rámec ústavného zákona a v rozpore s ním, keďže napadnuté rozhodnutie výboru ukladá sankciu za jedno a to isté porušenie ústavného zákona, za ktoré už bola navrhovateľovi uložená pokuta. Navrhovateľ taktiež poukázal na znenie čl. 9 ods. 6 až 8 ústavného zákona a uviedol, že s odkazom aj na tieto ustanovenia ústavného zákona je toho názoru, že výbor nesprávne a v rozpore s ústavným zákonom vyhodnotil porušenie povinnosti navrhovateľa, ktoré mu z ústavného zákona vyplývajú.

7. Navrhovateľ ďalej namieta, že napadnuté rozhodnutie vzhľadom na skutkový stav a predchádzajúce ukladanie sankcie zo strany výboru za jedno a to isté porušenie ústavného zákona porušuje princíp ne bis in idem a porušuje čl. 4 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „protokol č. 7“), ako aj ďalšie medzinárodné dohovory upravujúce princíp ne bis in idem.

8. Navrhovateľ okrem uvedeného poukázal aj na - podľa jeho vyjadrenia - vady a formálne nedostatky napadnutého rozhodnutia výboru. Podľa navrhovateľa tvrdenie výboru prezentované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že navrhovateľ vykonával funkciu nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie takmer tri roky a že jeho vyjadrenia prezentované v konaní pred výborom boli účelové a zavádzajúce, sa nezakladá na pravde,

pričom uvádza, že funkciu nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie vykonával 22 mesiacov, teda necelé dva roky.

9. S poukazom na uvedené navrhovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutia výboru zrušil a vrátil mu vec na nové prerokovanie a rozhodnutie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

10. Na výzvu ústavného súdu sa k návrhu vyjadril výbor prostredníctvom svojho predsedu, ktorý vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 6. marca 2015 poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 185/2014 z 13. novembra 2014 vo veci navrhovateľa a uviedol, že *„s ohľadom na výrok, ale najmä odôvodnenie v predmetnom náleze ústavného súdu, výbor nezaujíma k veci vecné ani právne stanovisko, a ponecháva vec na rozhodnutie ústavného súdu v intenciách vyššie uvedeného nálezu“*.

11. Navrhovateľ na výzvu ústavného súdu doručil 20. marca 2015 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne repliku k vyjadreniu výboru, v rámci ktorej uviedol: *„Z vyjadrenia Výboru Národnej rady SR pre nezlučiteľnosť funkcií, ktoré zaslal Ústavnému súdu listom zo dňa 3.3.2015 vyplýva, že sa Výbor odvoláva na skoršie rozhodnutie Ústavného súdu a to konkrétne II. ÚS 185/2014 zo dňa 13.11.2014 v skutkovo a právne totožnej veci, a v podstate navrhuje Ústavnému súdu, aby rozhodol v intenciách tohto nálezu. ... Za navrhovateľa ďalej uvádzam, že právny názor vyjadrený Ústavným súdom v skoršom rozhodnutí vo veci sp. zn. VP/62/13-K platí v celom rozsahu aj pre rozhodnutie Výboru NR SR sp. zn. VP/14/14-K zo dňa 14.9.2014.“*

III.

12. Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na ústavný súd v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do

30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred ústavným súdom upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

Podľa § 73b ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak senát ústavného súdu zistí, že konanie verejného funkcionára je v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov alebo s osobitným predpisom, rozhodnutie orgánu svojím uznesením potvrdí. V opačnom prípade napadnuté rozhodnutie orgánu senát ústavného súdu nálezom zruší.

IV.

13. Predmetom konania pred ústavným súdom je námietka navrhovateľa spočívajúca v tvrdení, že výbor porušil ustanovenia ústavného zákona, keďže napadnuté rozhodnutie výboru ukladá sankciu za jedno a to isté porušenie ústavného zákona, za ktoré už bol navrhovateľ v minulosti sankcionovaný, čo ústavný zákon podľa navrhovateľa neumožňuje, čím výbor teda nesprávne a v rozpore s ústavným zákonom vyhodnotil porušenie jeho povinností, ktoré mu z ústavného zákona vyplývajú, a zároveň porušil princíp *ne bis in idem*.

14. Ústavný súd už na tomto mieste konštatuje, že prerokovávaná vec navrhovateľa je po právnej stránke totožná s vecou navrhovateľa, o ktorej ústavný súd rozhodol už uvedeným nálezom sp. zn. II. ÚS 185/2014 z 13. novembra 2014. Z toho dôvodu ústavný súd bude vychádzať z obdobných záverov aj v prerokovávanej veci.

Všeobecne k princípom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov

15. Zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona.

16. Výbor má pri výkone pôsobnosti a právomoci vyplývajúcich mu z ústavného zákona postavenie verejnomocenského orgánu sui generis. Taktiež konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním sui generis upraveným ústavným zákonom (konkrétne čl. 9 a nasl. ústavného zákona), v rámci ktorého výbor v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona.

17. V tomto prípade je bazálnou otázkou, aké princípy upravujú a vzťahujú sa na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vedené výborom. Samozrejmosťou však bez ohľadu na ďalej popísané princípy zostáva povinnosť výboru procesne postupovať a konať vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov iba v rozsahu a spôsobom, ako to upravuje ústavný zákon.

18. Primárne (avšak nie výlučne) musí byť zohľadnenie tých ustanovení ústavného zákona, ktoré upravujú samotné konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, a to s cieľom abstrahovať z takto vymedzeného normatívneho textu ústavného zákona spoločný princíp upravujúci konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov, s ohľadom na gramatický a teleologický prístup k interpretácii normatívneho textu.

19. Podľa čl. 9 ods. 2 ústavného zákona orgán, ktorý uskutočňuje konanie podľa odseku 1, začne konanie z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo na základe riadne odôvodneného podnetu, z ktorého je zrejmé, kto ho podáva, ktorého verejného funkcionára sa týka, a čo sa namieta.

Podľa čl. 9 ods. 4 ústavného zákona orgán podľa odseku 1 umožní verejnému funkcionárovi, proti ktorému sa vedie konanie, aby sa vyjadril k podnetu; ak je to potrebné, vykoná ďalšie dokazovanie.

Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

Podľa čl. 9 ods. 7 ústavného zákona ak sa rozhodnutím podľa odseku 6 vysloví, že verejný funkcionár vykonáva funkciu, zamestnanie alebo činnosť, ktorá je nezlučiteľná s výkonom verejnej funkcie podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), tohto ústavného zákona alebo zákonov, súčasťou rozhodnutia je aj povinnosť bezodkladne zanechať takú funkciu, zamestnanie alebo činnosť.

Podľa čl. 9 ods. 8 písm. a) ústavného zákona rozhodnutím podľa odseku 6 sa vysloví strata mandátu alebo strata verejnej funkcie, ak sa v predchádzajúcom konaní proti verejnému funkcionárovi právoplatne rozhodlo, že nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje.

Podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára, ak verejný funkcionár poruší povinnosti podľa čl. 5.

Podľa čl. 9 ods. 12 ústavného zákona ak sa v konaní nepreukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť(...)

20. Z citovaných ustanovení ústavného zákona možno spoľahlivo vyvodiť, že ústavodarca upravením a zdôraznením (v rámci konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov) právnych inštitútov (najmä procesnoprávných), napr. dokazovanie („ak je to potrebné vykoná ďalšie dokazovanie“), riadne zisťovanie stavu veci („ak sa v konaní preukázalo“, resp. „ak sa v konaní nepreukázalo“), povinnosť podnecovateľa riadne odôvodniť podnet („na základe riadne odôvodneného podnetu“), zároveň reflektoval princíp uplatňovaný v „štandardných“ procesoch [porov. napr. § 46 a § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov; § 153 ods. 1 a § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“); § 119 ods. 1, § 168 ods. 1 a § 176 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov], aby rozhodnutie orgánov verejnej moci (v tomto prípade výboru) disponujúcich právomocou rozhodovať v konaní (reglementovaným právom) o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb (v tomto prípade verejných funkcionárov) a právnických osôb boli založené na správnom a v dostatočnom rozsahu zistenom skutkovom stave veci.

21. Zároveň ústavodarca s nesplnením alebo porušením povinnosti alebo obmedzenia ustanovených ústavným zákonom alebo zákonom spojil obligatórny právny následok vo forme sankcie – pokuty, prípadne straty mandátu alebo verejnej funkcie. Je však potrebné doplniť, že ústavný zákon umožňuje uložiť finančnú pokutu iba pri prvom nesplnení alebo porušení povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom, o ktorom rozhoduje príslušný (podľa ústavného zákona) orgán verejnej moci (v navrhovateľovej veci výbor). V prípade opakovaného nesplnenia alebo porušenia povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom zo strany verejného funkcionára ak sa v predchádzajúcom konaní proti verejnému funkcionárovi právoplatne rozhodlo, že nesplnil, alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, je príslušný (podľa ústavného zákona) orgán

verejnej moci (napr. výbor) povinný obligatórne uložiť sankciu straty mandátu alebo verejnej funkcie. Finančná pokuta by pri opakovanom konštatovaní nesplnenia alebo porušenia povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného týmto ústavným zákonom alebo zákonom a obligatórnou uložením sankcie v podobe straty mandátu alebo verejnej funkcie neplnila svoj preventívny účel (pozri ďalej bod 29). Represívny účel plní sankcia v podobe straty mandátu alebo verejnej funkcie. Bližšie však ústavný zákon neupravuje princípy ukladania sankcií a je potrebné v rámci ukladania sankcií zohľadniť aj ďalej popísané ďalšie princípy demokratického právneho štátu.

22. Sekundárne (avšak nie konečne) je potrebné akcentovať aj ďalšie princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie, v rámci ktorého orgán verejnej moci rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb.

23. Tieto nachádzame v ústave v čl. 46 a nasl. (základné právo na súdnu a inú právnu ochranu), v prerokúvanom prípade konkrétne v čl. 46 ods. 1 ústavy. V prípade konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov pred výborom v zmysle ústavného zákona pôjde o princípy spojené so základným právom na inú právnu ochranu.

24. Ďalej je potrebné zohľadniť vzhľadom na obligatórne ukládanie sankcií (alebo iných povinností) v prípade nesplnenia alebo porušenia povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 až 8 ústavného zákona) aj princípy vzťahujúce sa na správne (nemá sa na mysli pojem „správne“ stricto sensu, ale v širšom poňatí, zahŕňajúc konania sui generis majúce povahu „administratívnu“, kde možno aj vzhľadom na závery už popísané v bode 20 zaradiť i konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona) trestanie. V tomto smere je dôležité odkázať na čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

25. Podľa čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol

oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

26. Je nutné upozorniť, že uvedený oficiálny preklad čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 (pozri Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhlásený v Zbierke zákonov pod č. 209/1992 Zb. v slovenskom jazyku) nie je presný, resp. je chybný. Ak sa porovná tento preklad s originálnym znením v anglickom jazyku a francúzskom jazyku, je nutné dospieť k záveru, že slovenský preklad používa nepresný pojem „trestný čin“. Podstatná je skutočnosť, že slovo „delikt“ (v anglickom znení „offence“ a vo francúzskom „infraction“) zamieňa slovenský preklad za slovné spojenie „trestný čin“ (v anglickom jazyku „criminal offence“ a vo francúzskom jazyku „infraction criminelle“). Za smerodajnú a určujúcu je však podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať pôvodnú (originálnu) verziu v anglickom a francúzskom znení a na to nadväzujúcu skutočnosť, že anglickému termínu „offence“ a francúzskemu termínu „infraction“ v slovenčine zodpovedajú termíny „trestný čin“, „priestupok“, ale aj „disciplinárny delikt“ alebo „iný správny delikt“ (rovnaké závery porovnaj napr. aj v rozhodnutiach Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 14 Kse 5/2012 z 19. novembra 2013 alebo sp. zn. 11 Kse 1/2010 z 1. septembra 2010 a v nich citovanej prejudikatúre).

27. Avšak i pri tomto výklade čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 bude záver o tom, či ide v konkrétnom prípade o konanie, resp. delikt, ktoré spadajú pod ochranu čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7, v konečnom dôsledku závislý na posúdení tzv. Engelovských kritérií ustálených primárne pre účely interpretácie pojmu „trestné obvinenie“ v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [porov. Zolotukhin v. Rusko, č. 14939/03, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 10. 2. 2009, bod 53; Khmel v. Rusko, č. 20383/04, rozsudok ESLP z 12. 12. 2013, bod 59]. Prvým kritériom je kvalifikácia skutku v právnom poriadku žalovaného zmluvného štátu (defining the offence according to the legal system of the respondent State). Ide o formálne a relatívne kritérium, a pokiaľ skutok nie je v právnom poriadku zmluvného štátu kvalifikovaný ako trestný čin (čím by spadal tento skutok do

pôsobnosti čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7), použijú sa pre zodpovedanie otázky aplikovateľnosti čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 na daný delikt ďalšie dve kritériá. Druhé kritérium je samotná povaha deliktu (the very nature of the offence) a tretím kritériom je stupeň závažnosti sankcie, ktorú možno uložiť dotknutej osobe (the degree of severity of the penalty that the person concerned risks) v konkrétnom konaní (porov. Engel and Others v. Holandsko, č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72, 5370/72, rozsudok pléna ESLP z 8. 6. 1976, bod 82).

28. Posudzujúc prvé kritérium v spojitosti s konaním vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona, ústavný súd uzatvára, že nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom verejným funkcionárom nie je trestným činom, ale iným verejnoprávnym (správnym, resp. sui generis) deliktom.

29. V rámci druhého kritéria sa predovšetkým posudzuje, či delikt, o ktorý ide, vyplýva z porušenia právnej normy adresovanej neurčitému všeobecnému okruhu adresátov alebo iba určitej špecifickej skupine osôb, prípadne či delikt vyplývajúci primárne z porušenia právnej normy adresovanej špecifickej skupine osôb nie je postihnuteľný aj podľa právnej normy adresovanej neurčitému všeobecnému okruhu adresátov (porov. Albert v. Rumunsko, č. 31911/03, rozsudok ESLP zo 16. 2. 2010, bod 32; Ezeh and Connors v. Veľká Británia, č. 39655/98, 40086/98, rozsudok ESLP z 9. 10. 2003, body 103 – 104). Zároveň je nevyhnutné posúdiť účel sankcie, t. j. či sankcia, ktorá sa ukladá za spáchaný delikt, má povahu reparačnú alebo preventívno-represívnu (porov. Nykänen v. Fínsko, č. 11828/11, rozsudok ESLP z 20. 5. 2014, body 40 – 41; Jussila v. Fínsko, č. 73053/01, rozsudok Veľkej komory ESLP z 23. 11. 2006, body 32 – 38). Z pohľadu judikatúry ESLP sa delikt považuje za subsumovateľný pod normatívny text čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 vtedy, ak právna norma, o porušenie ktorej ide v prípade tohto deliktu, sa aplikuje na neurčitý všeobecný počet adresátov, a uložená sankcia je aspoň čiastočne preventívno-represívneho charakteru. V prípade deliktu, kde dochádza k porušeniu právnej normy adresovanej určitej špecifickej skupine osôb so zvláštnym postavením, avšak uložená sankcia je preventívno-

represívneho charakteru, prihliada sa pre zodpovedanie otázky o aplikovateľnosti čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 na tretie kritérium, a to stupeň závažnosti sankcie, ktorú možno dotknutej osobe uložiť (porov. už uvedený rozsudok ESLP vo veci Albert v. Rumunsko, body 32 – 34, kde ESLP uznal aplikovateľnosť čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 v prípade sankcie uloženej na základe právnej normy adresovanej špecifickej skupine osôb, avšak uložená sankcia bola preventívno-represívneho charakteru a ESLP, ustálil v rámci tretieho kritéria závažný dopad uloženej sankcie na dotknutú osobu). Aplikujúc uvedené na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona, možno konštatovať, že ústavný zákon ukladá povinnosti alebo obmedzenia adresované špecifickému okruhu osôb – verejným funkcionárom – a sankcie, ktoré možno v zmysle ústavného zákona uložiť (čl. 9 ods. 6 a 8 a čl. 9 ods. 10 ústavného zákona), plnia podľa názoru ústavného súdu preventívno-represívny účel, a to odradiť verejného funkcionára od neplnenia alebo porušovania povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom (preventívne pôsobiť) a zároveň sankcionovať, resp. potrestať (represívne pôsobiť) verejného funkcionára za dokonané nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom. V tomto smere je však pre konečnú odpoveď na otázku, či je v prípade verejnoprávneho deliktu, sankcie, resp. konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona aplikovateľný čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7, potrebné zohľadniť tretie kritérium Engelovských kritérií.

30. Tretím kritériom je stupeň závažnosti sankcie, ktorú možno uložiť dotknutej osobe. V konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona sa verejnému funkcionárovi ukladá za nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom sankcia vo forme peňažnej pokuty alebo vo forme straty mandátu či verejnej funkcie. Závažnosť konkrétnej sankcie je však potrebné skúmať jednotlivo v rámci každého konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona, keďže v zmysle čl. 9 ods. 10 ústavného zákona sa výška finančnej pokuty líši v závislosti od konkrétneho verejnoprávneho deliktu (porušenia konkrétneho článku ústavného zákona).

Inak to nie je ani v prípade navrhovateľa, a preto sa ústavný súd musí vzhľadom na námietky navrhovateľa a skutkový stav vysporiadať v nasledujúcich častiach tohto nálezu s otázkou splnenia tretieho kritéria pre ustálenie odpovede týkajúcej sa aplikovateľnosti čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 na navrhovateľovu vec.

31. V závere k tejto časti ústavný rekapituluje už popísané princípy vzťahujúce sa na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona a konštatuje, že

(i) výbor je povinný procesne postupovať a konať vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov iba v rozsahu a spôsobom, ako to upravuje ústavný zákon,

(ii) na konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov sa vzťahuje jeden zo základných princíпов ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci, a teda princíp, podľa ktorého je povinnosťou orgánov verejnej moci disponujúcich právomocou rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb (t. j. aj výboru) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým je spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie [a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal, zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov; detailnosť a obsažnosť odôvodnenia rozhodnutia môže byť v špecifických prípadoch zákonom výslovne zúžená, napríklad vzhľadom na vyhovenie všetkým účastníkom konania alebo vzdanie sa opravného prostriedku všetkými účastníkmi konania a pod. (porov. § 47 ods. 1 druhej vety správneho poriadku; § 157 ods. 3 a 4 OSP)], obe vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy, v prerokúvanom prípade sú spojené s právom na inú právnu ochranu [nota bene ústavný súd uvádza, že spornou z hľadiska práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy je i výnimka z týchto základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci (t. j. z povinnosti orgánov verejnej moci zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci a povinnosti riadne odôvodniť svoje

rozhodnutie) výslovne upravená zákonom v prípadoch, kde, preferujúc ochranu verejného záujmu (napr. bezpečnosti štátu a pod.), je dodržiavanie uvedených procesných záruk účastníka konania, resp. dotknutého subjektu (v zmysle riadneho odôvodnenia rozhodnutia alebo správneho a dostatočného zistenia skutkového stavu) bez ohľadu na negatívny vplyv rozhodnutia na právnu pozíciu účastníkov konania týmto zákonom úplne negované – typicky porov. § 120 ods. 2 písm. a) až i) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a s ním súvisiace konania o súlade právnych predpisov pred ústavným súdom vedené na základe návrhov verejnej ochrankyne práv pod sp. zn. PL. ÚS 5/2014 a sp. zn. PL. ÚS 40/2014],

(iii) v prípade záveru o aplikovateľnosti čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 na konkrétne konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je výbor povinný pri rozhodovaní o tom istom verejnom funkcionárovi primárne rešpektovať princíp *ne bis in idem*, ktorý znamená „nie dvakrát v tej istej veci“ a v procesnom práve sa prejavuje vo forme procesných prekážok – prekážky začatého konania v tej istej veci (*litispendencia*) a prekážky veci právoplatne rozsúdenej (*res iudicata*). V rovine správneho trestania tento princíp znamená, že nikto nesmie byť potrestaný za ten istý skutok dvakrát.

Závery ústavného súdu vo veci samej

1. K predchádzajúcim rozhodnutiam výboru v navrhovateľovej veci a s tým súvisiacim rozhodovaním ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 185/2014

32. Výbor rozhodnutím sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 v navrhovateľovej veci konštatoval, že navrhovateľ ako predseda predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a. s., Kežmarok, tým, že vykonával funkciu nezlučiteľnú s verejnou funkciou po uplynutí 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie, porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona (verejnej funkcie sa navrhovateľ ujal 28. júna 2012, funkciu konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., Košice, vykonával aj po uplynutí 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie, funkciu konateľa uvedenej spoločnosti ukončil 1. mája 2013), za čo navrhovateľovi uložil v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona pokutu v sume zodpovedajúcej

šesťnásobku mesačného platu navrhovateľa, a to vo výške 4 716 eur. Svoje rozhodnutie výbor odôvodnil takto: „Pri kontrole oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejného funkcionára, ktoré menovaný verejný funkcionár podal pri ujatí sa verejnej funkcie (za rok 2011) sekretariát Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zistil, že [REDAKOVANÉ], predseda predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a.s. Kežmarok vykonával funkciu konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá je nezlučiteľná s verejnou funkciou. ...

Listom predsedu výboru zo dňa 17. apríla 2013 bol menovaný verejný funkcionár na túto skutočnosť upozornený ešte pred začatím konania. Verejný funkcionár listom zo dňa 23. apríla 2013 uviedol, že do funkcie člena predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a.s. Kežmarok bol ustanovený 28.6.2012. Pri nástupe do tejto funkcie ho nik neupozornil, že musí spĺňať podmienky pre nezlučiteľnosť funkcií. O tejto skutočnosti sa dozvedel 24. marca 2013. Pri vyplňaní majetkového priznania zistil, že nemôže vykonávať funkciu konateľa.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sa s predmetnou skutočnosťou oboznámil až 23. mája 2013 pri rokovaní o Prehlade Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií o došlých oznámeniach funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov za február - máj 2013 a k 31.3.2013 za rok 2012, keďže dovtedy nemal vedomosť o tom, že verejný funkcionár bol do verejnej funkcie menovaný.

Verejný funkcionár nepodal oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. Následne podaním oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov k 31.3.2013 za rok 2012 zo strany verejného funkcionára Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zistil, že došlo k porušeniu ústavného zákona a uznesením č. 145 z 23. mája 2013 začal voči menovanému konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona. Súčasne podľa čl. 9 ods. 4 tohto ústavného zákona požiadal menovaného verejného funkcionára o stanovisko pre účely konania vo veci ochrany verejného záujmu.

Dotknutý verejný funkcionár sa k uzneseniu o začatí konania vyjadril listom zo dňa 26. júna 2013, v ktorom uviedol, že v liste zo dňa 23. apríla 2013 vysvetlil, že ho nik

neupozornil pri nástupe do funkcie predsedu predstavenstva, že musí spĺňať podmienky nezlučiteľnosti funkcií a nikdy predtým v štátnej správe nepôsobil. Okamžite po preštudovaní ústavného zákona požiadal o ukončenie funkcie konateľa a dňa 1. mája 2013 prestal byť konateľom v spoločnosti FVE Ipeľka, s.r.o. Košice. ...

Výbor dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že vyjadrenie verejného funkcionára má len vysvetľujúci charakter, avšak bez toho, že by výbor mohol na uvádzané skutočnosti prihliadať, keďže ústavný zákon neumožňuje zbaviť zodpovednosti za jeho porušenie z takýchto dôvodov. Z tohto dôvodu prijal uznesenie, ktorým sa menovanému [REDAKOVANÉ], predsedovi predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a.s. Kežmarok, ukladá pokuta za porušenie povinnosti čl. 5 ods. 2 ústavného zákona vo výške šesť násobku mesačného platu verejného funkcionára podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona. Uvedené rozhodnutie bolo dňa 10. septembra 2013 schválené uznesením č. 257.“

33. Výbor rozhodnutím sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 v navrhovateľovej veci konštatoval, že navrhovateľ ako predseda predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a. s., Kežmarok, tým, že v roku 2012 vykonával funkciu konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., Košice, porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona (navrhovateľ vykonáva verejnú funkciu od 28. júna 2012, funkciu konateľa uvedenej spoločnosti ukončil 1. mája 2013), za čo mu uložil pokutu v sume 10 200 eur. Svoje rozhodnutie výbor odôvodnil takto: „Pri kontrole oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejného funkcionára, ktoré menovaný verejný funkcionár podal za rok 2012 k 31.3.2013, sekretariát Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zistil, že [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], predseda predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a.s. Kežmarok vykonával v roku 2012 funkciu konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá je nezlučiteľná s verejnou funkciou. ...

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sa s predmetnou skutočnosťou oboznámil 25. júna 2013 pri rokovaní Správy o došlých oznámeniach funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov k 31.3.2013 za rok 2012 a uznesením č. 202 z 25. júna 2013 začal voči menovanému konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona. Súčasne podľa čl. 9 ods. 4 ústavného zákona požiadal

menovaného verejného funkcionára o stanovisko pre účely konania vo veci ochrany verejného záujmu.

Dotknutý verejný funkcionár sa k uzneseniu o začatí konania vyjadril listom zo dňa 26. júna 2013 v ktorom uviedol, že ho nik neupozornil pri nástupe do funkcie predsedu predstavenstva, že musí spĺňať podmienky nezlučiteľnosti funkcií, a nikdy predtým v štátnej správe nepôsobil. Okamžite po preštudovaní ústavného zákona požiadal o ukončenie funkcie konateľa, a dňa 1. mája 2013 prestal byť konateľom v spoločnosti FVE Ipeľka, s.r.o. Košice. ...

Výbor dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že vyjadrenie verejného funkcionára má len vysvetľujúci charakter, avšak bez toho, že by výbor mohol na uvádzané skutočnosti prihliadať, keďže ústavný zákon neumožňuje zbaviť zodpovednosti za jeho porušenie z takýchto dôvodov. Z tohto dôvodu prijal uznesenie, ktorým sa menovanému [REDAKOVANÉ], predsedovi predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a.s. Kežmarok, ukladá pokuta za porušenie povinnosti čl. 5 ods. 2 ústavného zákona vo výške šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona. Uvedené rozhodnutie bolo dňa 10. septembra 2013 schválené uznesením č. 263.“

34. Výbor opravným rozhodnutím sp. zn. VP/62/13-K/E z 9. októbra 2013 v navrhovateľovej veci opravil rozhodnutie sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 tak, že vo výroku rozhodnutia sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 opravil časť „a to vo výške 10 200 EUR“ na „a to vo výške 5 100 EUR“ z dôvodu zrejmej nesprávnosti v uvedení číselnej hodnoty predmetnej pokuty.

35. Ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 185/2014 z 13. novembra 2014 rozhodnutie výboru sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 a opravné rozhodnutie výboru sp. zn. VP/62/13-K/E z 9. októbra 2013 zrušil z dôvodov tam uvedených.

2. Všeobecne k napadnutému rozhodnutiu výboru a východiskám ústavného súdu pre jeho preskúmanie

36. Výbor napadnutým rozhodnutím sp. zn. VP/14/14-K zo 17. septembra 2014 rozhodol, že navrhovateľ tým, že v roku 2013 vykonával funkciu konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o. Košice, porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona (ako verejný funkcionár vykonával verejnú funkciu od 28. júna 2012 do 30. apríla 2014, funkciu konateľa uvedenej spoločnosti ukončil 1. mája 2013), za čo mu uložil v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona pokutu v sume zodpovedajúcej šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára, a to vo výške 10 200 eur. Výbor napadnuté rozhodnutie odôvodnil takto: *„Pri kontrole oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejného funkcionára, ktoré menovaný verejný funkcionár podal za rok 2013 k 31.3.2014, sekretariát Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zistil, že [REDAKOVANÉ], bývalý predseda predstavenstva Poľnonákupu TATRY, a.s. Kežmarok vykonával v roku 2013 funkciu konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorá je nezlučiteľná s verejnou funkciou.*

Podľa čl. 5 ods. 7 ústavného zákona ak verejný funkcionár vykonáva funkciu, zamestnanie alebo činnosť podľa odsekov 1 a 2 v čase ustanovenia do verejnej funkcie, je povinný do 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie takú funkciu, zamestnanie alebo činnosť skončiť alebo vykonať zákonom ustanovený právny úkon smerujúci k jej skončeniu.

Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií sa s predmetnou skutočnosťou oboznámil 1. júla 2014 pri rokovaní o Správe o došlých oznámeniach funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov k 31.3.2014 za rok 2013 a uznesením č. 306 z 1. júla 2013 začal voči menovanému konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona. Súčasne podľa čl. 9 ods. 4 ústavného zákona požiadal menovaného verejného funkcionára o stanovisko pre účely konania vo veci ochrany verejného záujmu. ...

V súvislosti s vyjadrením verejného funkcionára uvádzame, že je pravdou, že verejnému funkcionárovi výbor uložil za porušenie ústavného zákona tri pokuty, avšak nie je pravdou, že sa týkali za porušenia toho istého článku ústavného zákona. Výbor uložil verejnému funkcionárovi pokutu rozhodnutím č. VP/03/13-K zo dňa 10.9.2013 za oneskorené podanie oznámenia pri ujatí sa verejnej funkcie, ktoré podal výboru takmer po roku (za rok 2011).

Rozhodnutím č. VP/62/13-K zo dňa 10.9.2013 za neukončenie funkcie konateľa obchodnej spoločnosti do 30 dní odo dňa ujatia sa výkonu verejnej funkcie (oznámenie podané pri ujatí sa výkonu verejnej funkcie za rok 2011) a rozhodnutím č. VP/09/13-K zo dňa 10.9.2013 za výkon funkcie konateľa obchodnej spoločnosti, v ktorom pokračoval aj po 30 dňoch odo dňa ujatia sa výkonu verejnej funkcie (oznámenie podané k 31.3.2013 za rok 2012).

K argumentácii verejného funkcionára, že ho nik neupozornil na povinnosť podať oznámenie a vzdať sa funkcie v iných spoločnostiach uvádzame, že výbor nemá povinnosť upozorňovať verejných funkcionárov na podávanie oznámení, príp. aké úkony musí verejný funkcionár vykonať, aby neporušoval jednotlivé ustanovenia ústavného zákona.

Skutočnosť, že vo všeobecnosti platí právna zásada, že občan má mať možnosť poznať svoje práva a povinnosti tým, že každý právny predpis je publikovaný v zbierke zákonov, vyúsťuje v domnienku, že každý občan pozná a aplikuje právny predpis v nej uvedený. V danom prípade dokonca práva a povinnosti vyplývajú z ústavného zákona, ktorý je jeden z predpisov tvoriacich základný rámec pre výkon funkcie verejných funkcionárov, a preto je viac ako zarážajúce, že verejný funkcionár nemal o nich vedomosť, hoci ide o vysokoškolsky vzdelaného občana s dostatočnou životnou a odbornou praxou. Z tohto dôvodu sa výbor domnieval, že verejný funkcionár použil tvrdenie uvedené vo svojom vyjadrení účelovo a zavádzajúco.

Prezumpcia znalosti právnych predpisov, ktoré sú publikované vyššie uvedeným spôsobom (neznalosť právnych predpisov neospravedlňuje), korešponduje s povinnosťou dodržiavať všetky zásadné povinnosti vyplývajúce pre verejného funkcionára viac ako pre bežného občana, a to i s ohľadom na spoločenskú dôležitosť vykonávanej funkcie a jej finančné ocenenie.

Tvrdenie, že nemal vedomosť o existencii takejto povinnosti, ktorá vyplynula zo všeobecne záväzného právneho predpisu, je len jednoduchým obchádzaním základných zásad právneho štátu. Skutočnosť, že verejný funkcionár vykonával funkciu takmer tri roky a súčasne takmer tri roky porušoval povinnosti vyplývajúce z ústavného zákona, pričom za uvedenú dobu poberal za výkon funkcie viac ako 50 000 eur, svedčí o jeho nedbalom prístupe k plneniu si svojich povinností.

Výbor i v dôsledku tejto skutočnosti neprihliadol na jeho tvrdenie, a nemal možnosť ani prihliadnuť na okolnosti o jeho zdravotnom stave, ktoré verejný funkcionár sa snaží v jeho prípade použiť ako zmierňovaciu klauzulu pri posudzovaní formy a miery zavinenia. Z tohto dôvodu výbor rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. ...

Výbor dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že vyjadrenie verejného funkcionára má len vysvetľujúci charakter, avšak bez toho, že by výbor mohol na uvádzané skutočnosti prihliadať, keďže ústavný zákon neumožňuje zbaviť zodpovednosti za jeho porušenie z takýchto dôvodov. Z tohto dôvodu prijal uznesenie, ktorým sa menovanému [REDAKOVANÉ], predsedovi predstavenstva Poľnohospodárstva TATRY, a.s. Kežmarok, ukladá pokuta za porušenie povinnosti čl. 5 ods. 2 ústavného zákona vo výške šesťnásobku mesačného platu verejného funkcionára podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona.“

37. Námietka navrhovateľa spočíva v tvrdení, že výbor rovnako ako vo veci rozhodnutia sp. zn. VP/62/13-K z 10. septembra 2013 a opravného rozhodnutia sp. zn. VP/62/13-K/E z 9. októbra 2013, ktoré ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 185/2014 z 13. novembra 2014 zrušil, porušil ustanovenia ústavného zákona, keďže napadnuté rozhodnutie výboru ukladajú sankciu za jedno a to isté porušenie ústavného zákona, čo ústavný zákon podľa navrhovateľa neumožňuje.

3. K otázke, či došlo k porušeniu ústavného zákona navrhovateľom

38. Vychádzajúc z napadnutého rozhodnutia výboru, príloh doplnených k návrhu a vyjadrení navrhovateľa v identickej veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 185/2014, ústavný súd konštatuje, že v predmetnej veci nebolo sporné, čo sám navrhovateľ aj priznal, teda že z jeho strany došlo k porušeniu ústavného zákona v tom smere, že počas výkonu verejnej funkcie vykonával súbežne po uplynutí 30 dní od začatia výkonu verejnej funkcie i funkciu konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., t. j. funkciu nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie, čím porušil čl. 5 ods. 2 ústavného zákona.

39. Ďalej je potrebné odpovedať na otázku, či sa svojím konaním (výkon funkcie konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o.) nezlučiteľným s dikciou ústavného zákona

dopustil jedného alebo viacerých verejnoprávných deliktov, resp. opakovane toho istého verejnoprávného deliktu vo viacerých samostatne posudzovaných obdobiach alebo jedného verejnoprávného deliktu v rámci celého preverovaného obdobia od začiatku výkonu verejnej funkcie (28. júna 2012) do skončenia výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie (t. j. do 1. mája 2013, keď sa navrhovateľ vzdal funkcie konateľa v spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o.).

40. Účelom celého čl. 5 ústavného zákona je akcentovanie verejného záujmu na riadnom výkone verejnej funkcie, a to prostredníctvom úpravy obmedzenia spočívajúceho v zákaze výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom funkcie verejného funkcionára. Ústavný zákon upravuje zákaz výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom funkcie verejného funkcionára (čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona). Na tento účel je logickou povinnosťou verejného funkcionára v prípade výkonu takejto funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie skončiť výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. Ústavodarca upravil v čl. 5 ods. 7 ústavného zákona dobrodenie v prospech verejného funkcionára v podobe poskytnutia 30-dňovej lehoty na skončenie výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. V prípade, že aj po uplynutí tejto 30-dňovej lehoty (počas ktorej nie je verejný funkcionár postihnuteľný za súbežný výkon verejnej funkcie i funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie) verejný funkcionár vykonáva funkciu nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie (hoci aj 1 deň po uplynutí 30-dňovej lehoty), dopúšťa sa porušenia obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom v podobe zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie v zmysle čl. 5 ods. 1 a (alebo) 2 ústavného zákona. Nemožno však čl. 5 ods. 7 ústavného zákona vykladať tak, že by tento upravoval samostatne sankcionovateľnú povinnosť v podobe skončenia výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. Táto povinnosť (vzdanie sa funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie v lehote 30 dní od ustanovenia do verejnej funkcie) je len logickým a explicitne vyjadreným právne relevantným úkonom, ktorého uskutočnenie zabezpečuje neporušenie obmedzenia ustanoveného v čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona zo strany verejného funkcionára, a teda naplnenie účelu čl. 5 ústavného zákona v podobe ochrany verejného záujmu na riadnom výkone verejnej funkcie. Nie je preto možné od seba

na účely správneho trestania oddeliť obmedzenie v podobe zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie v zmysle čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona a povinnosť skončiť výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie podľa čl. 5 ods. 7 ústavného zákona. Obe ustanovenia sledujú ten istý účel a cieľ a nerešpektovaním príkazov v zmysle oboch článkov dochádza k porušeniu len jedného obmedzenia – zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie podľa čl. 5 ods. 1 a 2 ústavného zákona.

41. Zároveň je potrebné z hľadiska teórie správneho trestania doplniť, že pokiaľ verejný funkcionár neskončil po uplynutí 30 dní od ustanovenia do verejnej funkcie výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, k dokonaniu verejnoprávneho deliktu porušenia zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie dochádza prvým dňom nasledujúcim po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie. Každý ďalší deň je udržiavaním protiprávneho stavu vyvolaného dokonáním tohto verejnoprávneho deliktu, a tento protiprávny stav je ukončený až skončením výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. Na účely správneho trestania sa však toto celé obdobie od dokonania verejnoprávneho deliktu (porušenia zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie) až po ukončenie protiprávneho stavu považuje za jedno konanie (skutok) a jeden verejnoprávny delikt, a to bez ohľadu na to, koľko dní, týždňov, mesiacov alebo rokov sa protiprávny stav udržuje, keďže ide o trváci verejnoprávny delikt. V prípade, že počas udržiavania protiprávneho stavu (spočívajúceho v kontinuálnom výkone funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie počas výkonu funkcie verejného funkcionára bez ohľadu na dĺžku obdobia, v rámci ktorého dochádza k udržiavaniu tohto protiprávneho stavu) dôjde k právoplatnému rozhodnutiu príslušného (podľa ústavného zákona) orgánu verejnej moci o porušení zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie podľa čl. 5 ods. 1 a (alebo) 2 ústavného zákona a verejný funkcionár aj po právoplatnosti tohto rozhodnutia naďalej vykonáva funkciu nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie (alebo nesplní, či poruší iné obmedzenie alebo povinnosť v zmysle ústavného zákona alebo zákona), dopúšťa sa recidívy, a teda opätovného protiprávneho konania, resp. opätovného spáchania verejnoprávneho deliktu [spočívajúceho teda buď v opomenutí skončiť výkon

funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, za ktorú bol právoplatným rozhodnutím príslušného (podľa ústavného zákona) orgánu verejnej moci potrestaný, čím udržiava naďalej protiprávny stav, alebo začatím výkonu inej funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie (individuálna recidíva), prípadne nesplnení alebo porušení inej povinnosti alebo obmedzenia podľa ústavného zákona alebo zákona (všeobecná recidíva)], t. j. porušenia zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie v zmysle čl. 5 ods. 1 a (alebo) 2 ústavného zákona.

42. Ak teda navrhovateľ neskončil po uplynutí 30 dní od ustanovenia do verejnej funkcie výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, dopustil sa prvým dňom nasledujúcim po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie porušenia obmedzenia spočívajúceho v zákaze výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona. Autoritatívne rozhodnutie o porušení zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie a o uložení sankcie výbor rozhodol až 10. septembra 2013 napadnutými rozhodnutiami, t. j. po vyše 4 mesiacoch od navrhovateľovho skončenia výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. V období od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, keď navrhovateľ skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, sa dopúšťal trvajúceho verejnoprávneho deliktu, ktorý bol dokonaný vyvolaním protiprávneho stavu prvým dňom nasledujúcim po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie, tento protiprávny stav bol až do 1. mája 2013 udržiavaný a k jeho ukončeniu došlo až odstránením protiprávneho stavu 1. mája 2013 skončením výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. Keďže v období od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, keď navrhovateľ skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu výboru o porušení povinnosti podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona (k tomu došlo až 10. septembra 2013), navrhovateľ sa tak dopustil jedného trvajúceho verejnoprávneho deliktu v období od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, keď skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, za ktorý mu bolo možné výborom uložiť jednu sankciu v podobe finančnej pokuty. Na základe týchto záverov

tak neobstojí argument, že v prípade navrhovateľa ide o porušenie ústavného zákona opakovane vo viacerých hodnotených obdobiach, pričom každé takéto porušenie ústavného zákona musí byť sankcionované osobitne.

43. Po zohľadnení popísaných konklúzií týkajúcich sa porušenia ústavného zákona zo strany navrhovateľa v spojitosti s výrokom a odôvodnením rozhodnutia výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 185/2014 z 13. novembra 2014 konštatoval, že výbor rozhodol v súlade s ústavným zákonom, a rozhodnutie sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 považoval za ústavne udržateľné.

44. Výbor podľa ústavného súdu dospel v uvedenom konaní sp. zn. VP/09/13-K k správne mu záveru, že navrhovateľ tým, že vykonával funkciu nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie (t. j. vykonával funkciu konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o.) po uplynutí 30 dní odo dňa ustanovenia do verejnej funkcie, porušil ustanovenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona, a správne uložil navrhovateľovi sankciu v podobe finančnej pokuty podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona. Enunciát rozhodnutia výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 ústavný súd hodnotil ako bezchybný.

45. Rozhodnutie výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 pokrývalo celé obdobie (t. j. od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, keď skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie), v ktorom sa navrhovateľ dopustil jedného trvajúceho verejnoprávneho deliktu (porušenia zákazu výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie).

4. K samotnému prieskumu napadnutého rozhodnutia výboru

46. Ako už ústavný súd v bodoch 40 až 42 uviedol, navrhovateľ sa dopustil jedného trvajúceho verejnoprávneho deliktu v období od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, keď skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie (t. j. výkon funkcie konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o.), za ktorý mu bolo možné výborom uložiť jednu sankciu v podobe finančnej

pokuty. Táto sankcia mu aj bola uložená rozhodnutím výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013. Ďalšiu sankciu, a to v podobe straty verejnej funkcie by bolo možné navrhovateľovi uložiť v prípade, že by po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 opätovne (alebo kontinuálne) vykonával funkciu (totožnú, za ktorú mu bola právoplatným rozhodnutím výboru uložená finančná pokuta, alebo inú funkciu) nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie. K takémuto porušeniu ústavného zákona zo strany navrhovateľa nedošlo a dôjsť nemohlo, keďže výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie (t. j. výkon funkcie konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o.) ukončil 1. mája 2013, teda ešte pred vydaním rozhodnutia výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013.

47. Z napadnutého rozhodnutia výboru sp. zn. VP/14/14-K zo 17. septembra 2014 vyplýva, že výbor konštatoval vo výroku tohto napadnutého rozhodnutia identické porušenie ústavného zákona (výkon funkcie konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o. v období od 1. januára 2013 až do 1. mája 2013, keď skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie) v identickom, už raz preskúmanom období (od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, keď navrhovateľ skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, t. j. obdobie posudzované v konaní výboru sp. zn. VP/09/13-K). Zároveň výbor navrhovateľovi uložil opätovne finančnú pokutu.

48. Ústavný súd sa musí na tomto mieste vysporiadať s otázkou, či nešlo zo strany výboru o porušenie zákazu dvojitého potrestania v tej istej veci v zmysle čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7.

49. Na úvod je potrebné ustáliť, či konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov v navrhovateľovej veci a s ním spojené napadnuté rozhodnutie výboru sp. zn. VP/14/14-K zo 17. septembra 2014 spĺňa popísané Engelovské kritériá pre účely aplikácie čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7. Ako už ústavný súd v bodoch 27 a 28 uviedol, konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nespĺňa prvé z Engelovských kritérií, čím následne, posudzujúc ďalšie kritériá, dospel ústavný súd

k záveru o splnení atribútov druhého kritéria (všeobecne v rámci každého konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona) a potreby skúmania splnenia tretieho kritéria v každej veci individuálne. Ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľovi bola napadnutým rozhodnutím uložená finančná pokuta vo výške 10 200 eur (ako šesťnásobok mesačného platu navrhovateľa), hodnotí túto pokutu ako svojou závažnosťou naplňajúcu obsah tretieho kritéria, a teda konštatuje aplikovateľnosť čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 v rámci konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov v navrhovateľovej veci a s ním spojeného napadnutého rozhodnutia výboru.

50. Či došlo zo strany výboru konaním vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov v navrhovateľovej veci a s ním spojeným napadnutým rozhodnutím k porušeniu princípu *ne bis in idem* vyjadreného v čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7, je potrebné posúdiť podľa naplnenia troch zásad potrebných pre konštatovanie porušenia princípu *ne bis in idem*, a to: totožnosť skutku, totožnosť páchatel'a a totožnosť chráneného záujmu (k tomuto klasickému inštrumentáriu skúmania porušenia princípu *ne bis in idem* v rámci správneho trestania či trestného konania porov. napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci *Aalborg Portland and Others v. Komisia* zo 7. 1. 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, bod 338 a nasl.; už uvedený rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci *Zolotukhin v. Rusko*, bod 82 a 84; uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 26/2012 z 30. mája 2012).

51. K totožnosti skutku možno opätovne odkázať na body 40 až 42 tohto nálezu a konštatovať, že výbor napadnutým rozhodnutím rozhodol o porušení čl. 5 ods. 2 ústavného zákona tým, že navrhovateľ vykonával funkciu konateľ'a spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., v roku 2013 (do 1. mája 2013), teda funkciu nezlučiteľnú s výkonom verejnej funkcie, čím sa podľa výboru dopustil verejnoprávneho deliktu v období od 1. januára 2013 až do 1. mája 2013, keď skončil výkon funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. Za totožný skutok (výkon funkcie konateľ'a spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., v období od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, t. j.

zahrňajúc i obdobie od 1. januára 2013 do 1. mája 2013) bol však navrhovateľ potrestaný rovnako skorším rozhodnutím výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013. Totožnosť skutku je tak v prípade konania a napadnutého rozhodnutia výboru zachovaná.

52. Čo sa týka totožnosti osoby v rámci konania a rozhodnutia výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 a následného konania a napadnutého rozhodnutia výboru, tá je bez potreby bližšieho komentára zrejmá a zachovaná.

53. K totožnosti chráneného záujmu ústavný súd konštatuje, že tak v rozhodnutí výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013, ako aj v napadnutom rozhodnutí výboru bol navrhovateľ potrestaný za porušenie čl. 5 ods. 2 ústavného zákona (k tomu pozri bod 40), ktorý vyjadruje záujem na riadnom výkone verejnej funkcie, a na ten účel upravuje zákaz výkonu funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie. Totožnosť chráneného záujmu je tak v prípade konania a napadnutého rozhodnutia zachovaná.

54. Cieľom čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7 je zakázať opätovné konanie a potrestanie dotknutej osoby v prípade predchádzajúceho konečného rozhodnutia v totožnej veci (porov. *Franz Fischer v. Rakúsko*, č. 37950/97, rozsudok ESĽP z 29. 5. 2001, bod 22). Za predchádzajúce rozhodnutie (t. j. rozhodnutie, ktoré predchádza konaniu a napadnutému rozhodnutiu) v navrhovateľovej veci je potrebné považovať rozhodnutie výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013, pričom v následnom konaní a napadnutom rozhodnutí výboru je zachovaná totožnosť skutku, osoby a chráneného záujmu (pozri body 51 až 53). Ústavný zákon však neupravuje inštitút právoplatnosti rozhodnutia výboru, a preto je potrebné nájsť odpoveď na otázku, či možno rozhodnutie výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 považovať za konečné.

55. Návrh verejného funkcionára na preskúmanie rozhodnutia výboru ústavným súdom podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona, ako aj návrh na preskúmanie rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci podľa čl. 10 ods. 3 a 4 ústavného zákona nie je možné považovať za riadny opravný prostriedok a konanie pred ústavným súdom o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nie je

odvolacím (druhostupňovým) konaním (vychádzajúc z gramatického i teleologického výkladu najmä čl. 10 ods. 1 až 4 ústavného zákona, ako aj § 73a § 73b zákona o ústavnom súde, a taktiež postavenia ústavného súdu ako ochrancu ústavnosti v ústavnom poriadku Slovenskej republiky). Ústavný zákon upravuje vo svojom čl. 10 ods. 2 až 4 inštitút odkladného účinku (textáciou „podanie návrhu... má odkladný účinok“), ktorý sa však podľa názoru ústavného súdu vzťahuje len na vykonateľnosť rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci, a to najmä z dôvodov, že (i) návrh verejného funkcionára na preskúmanie rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci ústavným súdom podľa čl. 10 ods. 2 až 4 ústavného zákona nie je možné považovať za riadny opravný prostriedok [a teda nemožno hovoriť o devolutívnom účinku (v zmysle konštatovania právomoci ústavného súdu ako orgánu verejnej moci vyššieho stupňa rozhodovať v rámci inštančného rozhodovania o právach a povinnostiach verejných funkcionárov) a suspenzívnom účinku (t. j. odklad právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci) podaného návrhu na preskúmanie rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci], (ii) konanie pred ústavným súdom o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nie je odvolacím (druhostupňovým) konaním, a taktiež z dôvodu, že (iii) odkladom vykonateľnosti (a teda nie právoplatnosti) rozhodnutia orgánu verejnej moci sa akcentuje verejný záujem na efektívnom (jednoinštančnom s možnosťou prieskumu ústavným súdom) rozhodovaní o nesplnení alebo porušení povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom, a tým promptnom zabránení v pokračovaní zneužívania verejnej funkcie, prípadne zneužívania postavenia s ňou spojeného na osobný prospech (k akcentovaniu princípu efektívnosti rozhodovania vo veciach podľa ústavného zákona na účely rešpektovania verejného záujmu na predchádzaní a zabránení v pokračovaní zneužívania verejnej funkcie možno odkázať aj na čl. 11 ods. 1 až 3 ústavného zákona, prípadne poukázať aj na 60-dňovú lehotu ústavného súdu na rozhodnutie o návrhu verejného funkcionára na preskúmanie rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci upravenú v čl. 10 ods. 2 až 4 ústavného zákona, ako aj na konečnosť rozhodnutia ústavného súdu v zmysle čl. 10 ods. 2 až 4 ústavného zákona).

56. Absenciu explicitnej úpravy právoplatnosti rozhodnutí v ústavnom zákone je potrebné subsumovať pod teóriu medzier v normatívnych právnych aktoch. Ide o absenciu právnej úpravy (špecifického pravidla) v prípadoch, kde je vzhľadom na ciele zákonodarcu alebo celkový kontext zákona táto právna úprava (toto špecifické pravidlo) legitímne očakávaná (porov. Larenz, K. Methodenlehre der Rechtswissenschaft. Sechste, neubearbeitete auflage. Berlin, Heidelberg, New York: Springer-Verlag, 1991, s. 375). Je preto ústavne aprobovateľné vyplniť túto medzeru prostredníctvom rozhodovacej činnosti príslušných orgánov verejnej moci [porov. rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Spolkovej republiky Nemecko (ďalej len „Nemecko“) 1 BvR 1631/08 z 30. 8. 2010, bod 64], a to pomocou analógie použitej za reštriktívnych, prísnych podmienok (porov. rozhodnutie Spolkového ústavného súdu Nemecka 1 BvR 1905/02 zo 6. 12. 2005, bod 56), tzn. aplikáciou základných princípov (ustanovení) toho istého všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré upravujú skutkovú podstatu najpodobnejšiu danému skutkovému stavu či právnej otázke (analógia legis) alebo aplikáciou základných princípov (ustanovení) všeobecne záväzného právneho predpisu svojím obsahom najbližšieho (analógia iuris) k aplikovanému všeobecne záväznému právnemu predpisu, v ktorom absentuje relevantná právna norma.

57. Takýmto je podľa názoru ústavného súdu správny poriadok, keďže správne konanie v zmysle správneho poriadku je z dogmatického i zákonného hľadiska konaním, ktorého cieľom je vydanie správneho aktu (individuálneho právneho aktu) spôsobilého založiť, zmeniť alebo zrušiť práva a povinnosti (konštitutívny správny akt) alebo ich autoritatívne potvrdiť (deklaratórny správny akt) (porov. Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 7. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 367; ďalej porov. aj § 1 ods. 1 správneho poriadku), a ako ústavný súd už artikuloval (bod 16 tohto nálezu), v rámci konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona (ktoré je konaním sui generis majúcim povahu „administratívnu“ – pozri bod 24 tohto nálezu) ide o rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach verejných funkcionárov. Preto je potrebné na otázku právoplatnosti rozhodnutí podľa ústavného zákona aplikovať princípy právoplatnosti upravené správnym

poriadkom (t. j. § 52 ods. 1 správneho poriadku). Keďže návrh verejného funkcionára na preskúmanie rozhodnutia výboru ústavným súdom podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona nie je možné považovať za riadny opravný prostriedok a konanie pred ústavným súdom nie je odvolacím konaním, každé rozhodnutie výboru v zmysle ústavného zákona je tak potrebné považovať za právoplatné jeho doručením dotknutému verejnému funkcionárovi.

58. Rozhodnutie výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 bolo navrhovateľovi doručené 24. septembra 2013. Napadnuté rozhodnutie výboru bolo navrhovateľovi doručené 10. októbra 2014.

59. Na základe už uvedených postulátov ústavný súd dospel k záveru, že doručením rozhodnutia výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013 navrhovateľovi nastala prekážka pre opätovné konanie a rozhodnutie (potrestanie) vo veci porušenia čl. 5 ods. 2 ústavného zákona vykonávaním funkcie konateľa spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., v období nasledujúcom po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, teda funkcie nezlučiteľnej s výkonom verejnej funkcie, v období od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013. Tým, že výbor napriek tomu v napadnutom rozhodnutí opätovne rozhodol v totožnej veci (je zachovaná totožnosť skutku, osoby a chráneného záujmu – pozri body 51 až 53), porušil tým princíp ne bis in idem vyjadrený v čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7. Toto pochybenie výboru má ústavnoprávnu relevanciu a intenzitu a je dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia výboru zo strany ústavného súdu.

60. Ďalej je potrebné uviesť, že navrhovateľom podané oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov, oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejných funkcionárov k 31. marcu 2014 za rok 2013 (ďalej len „oznámenie“) bolo možné považovať iba za dôkazný prostriedok o skutočnosti výboru skôr známej, tzn. o skutočnosti, že navrhovateľ bol konateľom spoločnosti FVE Ipeľka, s. r. o., v období od prvého dňa nasledujúceho po 30. dni od ustanovenia do verejnej funkcie až do 1. mája 2013, o ktorej mal výbor vedomosť z predchádzajúcich oznámení podaných navrhovateľom a na základe ktorej už výbor uložil

navrhovateľovi sankciu rozhodnutím výboru sp. zn. VP/09/13-K z 10. septembra 2013. Výbor tak začatím ďalšieho konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov proti navrhovateľovi (uznesením č. 306 z 1. júla 2014) porušil procesnú prekážku veci právoplatne rozsúdenej (res iudicata), čo viedlo v konečnom dôsledku k vydaniu napadnutého rozhodnutia, ktorým výbor porušil princíp ne bis in idem.

61. V dôsledku uvedených záverov ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie výboru (bod 1 výroku).

5. K návrhu navrhovateľa na vrátenie veci výboru

62. K návrhu navrhovateľa na vrátenie veci výboru ústavný súd odkazuje na čl. 10 ods. 2 ústavného zákona, podľa ktorého rozhodnutie ústavného súdu v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je končné. Uvedené potvrdzuje aj § 73b ods. 3 a 4 zákona o ústavnom súde, podľa ktorých ústavný súd napadnuté rozhodnutie príslušného orgánu nálezom zruší a toto rozhodnutie je konečné. Právna úprava konania o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov pred ústavným súdom neumožňuje po zrušení rozhodnutia výboru (resp. príslušného orgánu) vec vrátiť na ďalšie konanie.

63. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nevyhovел návrhu navrhovateľa na vrátenie veci výboru (bod 3 výroku)

V.

64. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania navrhovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. Margitou Budzíkovicou v konaní pred ústavným súdom. Advokátka ich podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vyčíslila sumou 557,16 eur spolu za 2

úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie písomného návrhu ústavnému súdu) vykonané v roku 2014 a 2-krát režijný paušál. Advokátka vychádzala pri vyčíslení trov právneho zastúpenia z § 10 vyhlášky.

65. Ústavný súd konštatuje, že predmet sporu pred ústavným súdom nie je možné oceniť peniazmi. Ústavný súd v navrhovateľovej veci viedol jedno konanie na základe jedného návrhu na začatie konania podaného navrhovateľom. Ústavný súd preto pri priznaní úhrady trov právneho zastúpenia vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky.

66. Ústavný súd priznal navrhovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby - dva úkony právnej služby v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie návrhu) a jeden úkon právnej služby v roku 2015 (vyjadrenie k stanovisku výboru).

67. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2013 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky 804 eur (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 134 eur a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 8,04 eur). Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky bola v 1. polroku roka 2014 (§ 1 ods. 3 vyhlášky) priemerná mesačná mzda v hospodárstve Slovenskej republiky 839 eur (z toho jedna šestina v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 139,83 eur a jedna stotina v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky sa rovná sume 8,39 eur).

68. Ústavný súd priznal úhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby v roku 2014 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky v sume 268 eur (2 x 134 eur) a 2 x režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 16,08 eur (2 x 8,04 eur). Ústavný súd priznal úhradu trov právneho zastúpenia taktiež za jeden úkon právnej služby v roku 2015 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky v sume 139,83 eur a 1 x režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 8,39 eur. Podľa zoznamu daňových subjektov registrovaných pre DPH vedeného Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky nie je advokátka

navrhovateľa daňovým subjektom registrovaným pre DPH. Ústavný súd priznal navrhovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia spolu v sume 432,30 eur.

69. Pretože výbor, ktorému bola ako účastníkovi konania pred ústavným súdom uložená povinnosť uhradiť trovy navrhovateľa, je orgánom Národnej rady Slovenskej republiky, uložil mu ústavný súd splnenie tejto povinnosti prostredníctvom Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá nakladá s jeho rozpočtovými prostriedkami (bod 2 výroku). Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2015